

Budgetaftale 2016: Fokus og fornyelse

1. Indledning

Nordjyderne stiller – med rette – store krav til deres sundhedsvæsen. Det samme gør regering og folketing, som løbende fastsætter forskellige pejlemærker for den ønskede udvikling.

Vi skal imødekomme kravene indenfor en stram økonomisk ramme. Samtidig er regionen stillet overfor store rekrutteringsmæssige udfordringer. Det kræver en hård prioritering – og forudsætter et øget fokus på, at vi kun iværksætter indsatser, der støtter op omkring de helt centrale krav, der stilles til os. Det betyder også, at der i resten af 2015 og i 2016 vil ske en tilpasning af en række af regionens igangværende indsatser.

Som led heri fastsættes der i budgetforliget konkrete styringsmål indenfor de følgende prioriterede temaer. Det gælder respekt for patientens tid gennem:

- Hurtigere udredning i såvel somatik og psykiatri
- Kortere ventetid til behandling
- Kortere ventetid til kræftbehandling

Herudover vil styrkelse af kvalitet og patientsikkerhed fortsat være helt centrale pejlemærker i udviklingen af det nordjyske sundhedsvæsen.

Forligspartierne bakker op omkring de tilpasninger af regionens administrative organisering, som direktionen har fremlagt i efteråret 2015. Det er forventningen, at der hermed skabes en organisation, der i endnu højere grad er i stand til hurtigt at omsætte de til enhver tid fastsatte politiske mål og forventninger til målbare handlinger og resultater. Og som samtidig har evnen til løbende at omstille sig til nye krav og mål.

Budgetforliget er indgået indenfor rammerne af økonomiaftalen for 2016. Aftalen sætter snævre rammer for regionernes økonomi i det kommende år, ikke mindst set i lyset af den markante udgiftsvækst indenfor medicinområdet.

I lighed med tidligere år medfører bloktilskud og kommunal medfinansiering, at der omfordeles betydelige midler fra Region Nordjylland. For 2016 udgør dette ca. 50 mio. kr. Forligspartierne noterer sig, at det indgår i Økonomiaftalen, at der skal ske en justering af den kommunale medfinansiering med henblik på at eliminere ”uheldige” incitamenter og omfordelinger mellem regionerne.

Økonomi

Økonomichef
Roeland Victor Løfberg
Direkte: 9764 8485
rovl@rn.dk

Chefkonsulent
Hans Henrik Kæstel Assmann
Direkte: 9764 8488
hhka@rn.dk

Den 16. september 2015

Journalnummer:
2014-019948

Forligspartierne noterer sig yderligere, at regeringen (med støttepartier) har tilkendegivet, at sundhedsområdet tilføres yderligere midler i forbindelse med finansloven for 2016. Midlerne forventes særligt at vedrøre det medicinske område (herunder overbelægning) og forudsættes at indgå i regionens imødegåelse af udfordringerne på disse områder.

Forligspartierne forudsætter, at lægebilen i Vendsyssel fortsat vil blive finansieret af statslige puljemidler, når den nuværende aftale udløber d. 1. september 2016.

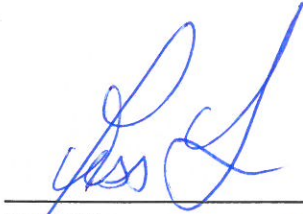
Forligspartierne anerkender, at realiseringen af besparelserne stiller store krav til regionens personale. Ved realiseringen af besparelserne skal der være størst mulig opmærksomhed på påvirkningen af arbejdsmiljøet.

For tiltrædelse af budgetaftale 2016

Aalborg, den 16. september 2015

Socialdemokraterne

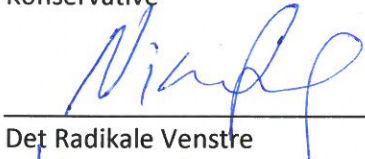
Venstre

Konservative

Socialistisk Folkeparti

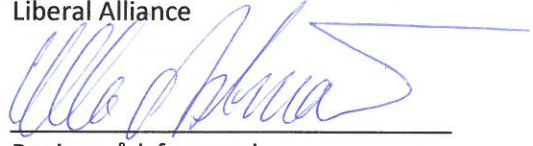
Det Radikale Venstre

Dansk Folkeparti

Liberal Alliance

Regionsrådsformanden

2. Sundhedsområdet

Sundhedsområdet er regionens største driftsområde – og udgør ca. 90 pct. af den samlede regionale økonomi. Regionens hovedopgaver er driften af de nordjyske sygehuse og levering af sygesikringsydelser. Samlet set omsættes der årligt for ca. 11 mia. kr.

Økonomiaftalen for 2016 mellem Danske Regioner og regeringen har tilført Region Nordjylland ca. 124 mio. kr. til nye initiativer og udgiftsafdekning. Heri indgår midlerne til sundhedsstrategi mv. Derudover er der gennem omprioriteringer for godt 300 mio. kr. skabt et yderligere råderum.

De konkrete prioriteringer fremgår af bilagsmaterialet. I det følgende knyttes der bemærkninger til centrale dele af prioriteringerne.

2.1 Respekt for patientens tid

Patienterne i Nordjylland skal opleve effektive og sammenhængende patientforløb uden unødigt ventetid. Der skal være respekt for patienternes tid. Forligspartierne ønsker særligt at prioritere indsatsen på kræftområdet og sikre, at patienter med såvel fysisk som psykisk sygdom bliver udredt og behandlet inden for kortest muligt tid. Forligspartierne ønsker på den baggrund at målrette ca. 50 mio.kr. til en styrket indsats.

Reduktion i ventetiderne er til gavn for patienterne, og indsatsen understøtter samtidig, at Region Nordjylland kan være på forkant med at leve op til de skærpede krav, der forventes at komme til regionerne fra nationalt hold.

Hurtig udredning i såvel somatik og psykiatri

Hurtig udredning er en væsentlig brik i forhold til at sikre effektive patientforløb med respekt for patientens tid, og forligspartierne prioriterer derfor en målrettet indsats i 2016.

Region Nordjylland udreder i dag 57 pct. af somatiske udredningspatienter indenfor 30 dage. Forligspartierne ønsker, at der i løbet af 2016 sker en stabil vækst i antallet af patienter, der udredes indenfor 30 dage, således at 65 pct. af de nordjyske patienter udredes inden for 30 dage ved udgangen af 2016. Det er væsentligt for forligspartierne, at Region Nordjylland er blandt de bedste, når det kommer til at sikre patienterne hurtig udredning.

Det er samtidig en prioritet for forligspartierne at der fortsat er fokus på at konsolidere og øge den nordjyske udredningskapacitet, samtidig med at patienter tilbydes udredning inden for 30 dage, hvor det er fagligt muligt.

Psykiatrien har siden 1. september 2015 skullet honorere de samme krav til udredning inden for 30 dage som de somatiske sygehuse. Det er væsentligt for forligspartierne, at der fastsættes et udviklingsmål, så snart der foreligger monitoreringsdata herfor.

Forligspartierne anerkender, at børne- og ungdomspsykiatrien er særligt udfordret. Området tilføres derfor særskilt 2 mio. kr. i 2016.

Kortere ventetid til behandling

Når patienterne er udredt, skal behandlingen i gang så hurtigt som muligt. Unødig ventetid skal elimineres mest muligt, til gavn for alle patienter indenfor både somatik og psykiatri.

Forligspartierne er enige om, at erfarede ventetider til operation skal nedbringes. De gennemsnitlige erfarede ventetider i Region Nordjylland var i juni 2015 på 64 dage. Lands gennemsnittet lå i juni på 49 dage. Forligspartierne prioriterer, at Region Nordjyllands ventetider til operation over en periode nedbringes, og i løbet af 2016 ønskes Region Nordjyllands gennemsnitlige ventetid til operation således nedbragt til 57 dage.

Forligspartierne lægger vægt på, at ortopædkirurgien fortsat er et særskilt indsatsområde, hvor der skal ske markante forbedringer, således at Region Nordjyllands erfarede ventetider i 2016 samlet set nærmer sig niveauet i de øvrige regioner indenfor ortopædkirurgi. Samtidig er det væsentligt for forligspartierne at ortopædkirurgien er i en stabil driftssituation, hvor de opnåede forbedringer kan fastholdes over tid.

Forligspartierne ønsker endvidere, at nedbringelsen af ventetiderne til operation ikke har en negativ effekt på ventetiderne til andre typer af behandling. Der skal derfor monitoreres særskilt på dette, og det skal i løbet af 2016 være muligt at følge op herpå.

Forligspartierne ønsker ligeledes at reducere ventetiderne til psykiatrisk behandling. I juni 2015 var de erfarede ventetider i Region Nordjylland på hhv. 23 dage i børne- og ungdomspsykiatrien og på 37 dage i voksenpsykiatrien. Lands gennemsnittene lå på hhv. 21 dage i børne- og ungdomspsykiatrien og på 28 dage i voksenpsykiatrien. Disse ventetider skal reduceres i løbet af 2016 med 2 dage i børne- og ungdomspsykiatrien og med 7 dage i voksenpsykiatrien.

Kortere ventetid til kræftbehandling

Forligspartierne er ambitiøse på kræftområdet. Forligspartierne ønsker, at Region Nordjylland både samlet set og på de enkelte kræftpakker leverer høj kvalitet og korte ventetider. Forligspartierne afsætter derfor 28 millioner kroner til at sikre hurtig kræftbehandling af høj kvalitet i 2016.

Regionernes mål for kræftpakkerne er, at 90 pct. af patienterne skal igennem den relevante standardpakke indenfor den fagligt bestemte tid. Samlet set lå Region Nordjylland i seneste opgørelse fra 2. kvartal 2015 lige over lands gennemsnittet med en efterlevelse af standardforløbstiderne for 84 pct. af patienterne. Lands gennemsnittet var 83 pct. I opgørelsen er de kræftpakker med lavest volumen ikke medtaget.

Forligspartierne anerkender, at der er sket store forbedringer, men det kan ikke forventes, at målsætningen på 90 pct. fuldt ud nås i 2016. Forligspartierne prioriterer, at den positive og stabile vækst, der er set i løbet af de første to kvartaler i 2015, fastholdes og udbygges i 2016, så Region Nordjylland inden ved udgangen af 2016 har øget andelen af forløb, hvor standardforløbstiden efterleves, med 4 procentpoint til 88 pct.

Det er væsentligt for forligspartierne, at kræftpatienter oplever høj kvalitet og kort ventetid, uanset hvilken kræftform, de har. Der skal derfor fortsat være særsomt fokus på at stabilisere de fremskridt der er sket indenfor eksempelvis lungekræft, samt på at øge efterlevelsen af standardforløbstiderne indenfor de pakker, hvor der er de største udfordringer, eksempelvis prostatakræft og nyrekræft.

2.2 Styrket kvalitet

Det er væsentligt for forligspartierne, at Region Nordjylland fortsat har fokus på kvalitet og kvalitetsudvikling, og opretholder en høj behandlingsmæssig og patientoplevelse kvalitet på alle sygehuse, herunder skal der fortsat være fokus på arbejdet med patientsikkerhed.

Kvalitetsforbedringer sker på en lang række fronter, og der arbejdes med kvantitative indikatorer på området, som følges kontinuerligt. Eksempelvis ønskes der større fokus på tvangsforanstaltninger, konkret bæltefikseringer, i Psykiatrien, med henblik på at få antallet nedbragt. På det somatiske område vil reduktion i antallet af sygehus erhvervede infektioner fortsat være et centralt indsatsområde i kvalitetsarbejdet og der er afsat særskilt 3,5 mio.kr. i 2016 til overvågning af området.

Forligspartierne finder det samtidig væsentligt, at Region Nordjylland er på forkant med den udvikling der sker af kvalitetsområdet, så de nationale tiltag, der skal afløse Den Danske Kvalitetsmodel, hurtigt omsættes i en nordjysk kontekst.

Samtidig ønsker forligspartierne, at Region Nordjylland skal fortsætte arbejdet med patientens team, herunder særskilt at sikre implementering af at alle patienter har en behandlingsansvarlig læge med ansvar for det samlede forløb.

Endelig har forligspartierne afsat 3,7 mio.kr. til en særlig forbedret indsats for bedre kvalitet og service i skademodtagelsen på Aalborg Universitetshospital.

2.3 Medicinudgifter

Sygehusmedicin

Region Nordjylland har igennem de senere år konstateret stigende udgifter til sygehusmedicin. Med budgettet for 2016 tilføjes området ca. 80 mio.kr. mere end budgettet for 2015. Det betyder, at der i budgettet er indregnet genopretning af det efterslæb på 40 mio. kr., der har kunnet konstateres i økonomiopfølgningen for 2015, mens der samtidig er indregnet yderligere vækst på ca. 40 mio.kr. i løbet af 2016. Dette svarer til en vækst på godt 6 pct. ift. det forventede regnskab for 2015.

Den forudsatte afdæmpning i væksten til sygehusmedicin skal ses i lyset af, at der i regionen handles proaktivt i forhold til at sikre hurtig efterlevelse af bl.a. anbefalinger og vejledninger i forbindelse med skift til billigere præparater.

Tilskudsmedicin

Budgettet til tilskudsmedicin løftes med i alt 85 mio.kr. i forhold til budgettet for 2015. Det samlede løft dækker primært genopretning af den ubalance, der kan konstateres på området i 2015. Ubalance opstod som følge af et for lavt statsligt skøn

for udgifter til tilskudsmedicin i 2015, der medførte at budgettet for 2015, blev fastlagt på for lavt niveau.

Der budgetteres i 2016 i overensstemmelse med det statslige skøn, fratrukket en forudsat besparelse på 8,2 mio.kr. som følge af en række særskilte indsatser målrettet omlægning af medicinforbruget.

2.4 Det sammenhængende sundhedsvæsen

Forligspartierne anerkender, at de fastsatte styringsmål og respekten for patientens tid også kræver et fortsat stærkt fokus på tværsektorielle patientforløb.

I sundhedsaftalerne for perioden 2015-2018 har Region Nordjylland sammen med de nordjyske kommuner opstillet ambitiøse mål om sundhedstilbud med sammenhæng og kvalitet og et stærkt, samlet nordjysk sundhedsvæsen. En lang række initiativer er under udfoldelse – alle initiativer tager udgangspunkt i en respekt for patientens tid/ressourcer. Fokus er på koordinerede og oplyste patientforløb på tværs af somatik, psykiatri, kommunale tilbud og almen praksis. Der arbejdes i helheden og i detaljen.

Konkret er der fortsat fokus på at liggetider, forebyggelige indlæggelser, genindlæggelser og udskrivning af færdigbehandlede patienter til eget hjem eller kommunalt tilbud er en forudsætning for effektiv udnyttelse af den medicinske sengemasse i en periode, hvor sygehusvæsenet overgår til ambulante tilbud frem for indlæggelse.

Der afsættes 5 mio. kr. til udarbejdelse af forpligtende planer for større kronikergrupper. Midlerne vil bl.a. kunne anvendes i almen praksis til et øget fokus på livsstilsændringer. Målet er en forbedret livskvalitet og samtidig en mulig reduktion i behovet for hjælp fra sundhedsvæsenet, herunder bidrager til at reducere patienternes medicinforbrug.

Endvidere afsættes der i budgetforliget en pulje på 5 mio. kr. til "aktiv patientstøtte". Midlerne er primært tiltænkt støtte til særligt udsatte patienter.

2.5 IT-området

Forligspartierne ønsker at prioritere digitaliseringsprojekter, der i størst mulig grad vil sikre øget sammenhæng i patientforløbet, effektivisere udnyttelse af data og ressourcer samt tiltag som sikrer patienten øget medinddragelse i eget forløb.

Et mål for digitaliseringen skal være, at data kun skal skabes én gang, og derefter genbruges og udveksles hvor det er relevant. Data skal fødes ved kilden og derefter deles på tværs af fag, sektorer og regionale grænser. Dette sikrer både øget effektivisering og patientsikkerhed med tidstro og relevante data til rådighed. Patientsikkerhed er ligeledes en væsentlig gevinst ved implementering af nyt medicinsystem, hvor der bl.a. skabes bedre overblik og beslutningsstøtte i ordinationsprocessen.

Ressourcerne er knappe og skal derfor udnyttes optimalt. Det kan vi bl.a. sikre gennem øget lokation og sporing. Herved bliver vores lokaler, udstyr og personale brugt optimalt, gennem god planlægning og tilrettelæggelse af placering, opgaver og logistik. Ved at udnytte mulighederne i vores nye bookingløsning kan vi gennem bedre digital understøttelse af samarbejdet på tværs af afdelinger, sikre overblik over kapa-

citet og samtidig give patienterne en øget mulighed for selv at beslutte behandlings-tid og -sted.

Der afsættes i alt 28,5 mio. kr. på driften, hvortil kommer 30 mio. kr. på anlæg.

Styregruppen for Den kliniske IT-arbejdsplads prioriterer de forskellige projekter indenfor den samlede ramme. Forligspartierne understreger, at der indenfor den samlede ramme skal prioriteres midler til udvikling af det telemedicinske område, indkøb og implementering af nyt medicinsystem.

Telemedicin

Der skal fortsat være fokus på digitalisering af samarbejdet med kommunerne på sundhedsområdet. De gode erfaringer med telemedicin til KOL-patienter skal genanvendes og videreudvikles til nye tiltag for kroniske hjertepatienter og inden for psykiatrien. Via udnyttelse af potentialet for telemedicin sikrer vi samtidig, at borgerne i højere grad inddrages i deres egne sygdomsforløb.

2.6 Øvrige udvidelser

Alle konkrete udvidelser fremgår af bilagsmaterialet.

Forskning og udvikling

Forligspartierne ønsker at prioritere den fortsatte udbygning af spydspidsfunktioner på Aalborg Universitetshospital. Der afsættes en ramme på 10 mio. kr., som udmøntes i samarbejde med ledelsen på Aalborg Universitetshospital. Regionsrådet skal i den forbindelse have forelagt en plan for anvendelsen af midlerne.

Til den fortsatte udbygning af antallet af professorer afsættes yderligere 2 mio. kr. (helårsvirkning), mens der afsættes yderligere 0,5 mio. kr. til den sundhedsvidenskabelige forskningsfond.

Insulinpumper og glukosesensorer

Der afsættes 3,7 mio. kr. i 2016 til dækning af udgifter vedrørende insulinpumper og glukosesensorer. Herefter forudsættes udgifterne afholdt indenfor sygehusenes samlede rammer.

Patientkommunikation

Forligspartierne ønsker, at det igangværende projekt omkring standardiseret og letforståelig skriftlig information til patienterne fortsættes og gennemføres som beskrevet, men indenfor eksisterende økonomiske rammer.

2.7 Økonomisk genopretning

Eftergivelse af gæld fra 2014

De somatiske sygehuse havde i regnskabet for 2014 merforbrug, som blev overført til de kommende år. Med henblik på konsolidering af sygehusenes økonomiske situation i 2016 er forligspartierne indstillet på at eftergive den overførte gæld.

Økonomisk genopretning, Sygehus Thy-Mors

Sygehus Thy-Mors har gennem de seneste år haft en betydelig strukturel, økonomisk ubalance. Den nye sygehusledelse er i gang med at udarbejde en ny profil for sygehuset, som forelægges regionsrådet ultimo 2015.

Forligspartierne anerkender sygehusets økonomiske udfordringer og sygehusledelsen arbejde med genopretningen. Derfor indarbejdes der i budgettet for 2016 følgende forhold:

- Sygehus Thy-Mors friholdes for rammereduktion i 2016.
- Der afsættes en pulje på 10 mio. kr., der bl.a. skal indgå i genopretningen af sygehusets økonomi. Midler fra denne pulje udmøntes i forbindelse med forelæggelsen af den nye profil.

2.8 Omprioriteringer

Alle konkrete reduktioner fremgår af bilagsmaterialet. I det følgende knyttes der bemærkninger til centrale dele af reduktionerne.

Rammereduktion for sygehusene

I budgetforliget er indarbejdet en rammereduktion på ca. 207 mio. kr. svarende til 3,1 procent.

Forligspartierne opfordrer til, at der i udmøntningen af rammereduktionerne arbejdes med de følgende temaer:

- Reduktion af spild
- Bedre arbejdstilrettelæggelse
- Mere ambulant behandling
- Fortsat fokus på reduktion af sygefravær

I det omfang, at rammereduktionerne medfører nedlæggelse af stillinger skal dette så vidt muligt håndteres gennem omplaceringer og naturlig afgang. Forligspartierne bemærker, at nedlæggelse af stillinger kan omfatte alle personalegrupper.

Medarbejdersiden skal inddrages mest muligt i arbejdet med udmøntning af rammereduktionen. Der skal i videst muligt omfang trækkes på medarbejdernes erfaringer i relation til identifikation af spild, unødvendige indsatser, overflødige dokumentationer og registreringer mv.

Befordringsgodtgørelse til patienter

Der sker en generel opstramning i efterlevelsen af regionens regelsæt omkring befordringsgodtgørelse til patienter. Det indebærer bl.a., at godtgørelsen udbetales på baggrund af "korteste rute" frem for "hurtigste rute".

På den baggrund er der indarbejdet en reduktion på 0,7 mio. kr.

Fokus og fornyelse

Med baggrund i tilpasninger af regionens administrative organisering (fokus og fornyelse) er der indarbejdet en reduktion på 22 mio. kr. Heraf vedrører 15 mio. kr. den centrale administration (primært i Regionshuset) og 7 mio. kr. vedrører administrationerne på sygehusene. Sygehusenes andel indgår i de samlede rammereduktioner.

Som følge af reduktion i antallet af møder, øget brug af videokonference, mere samkørsel osv. indgår der i budgetforliget en reduktion på 2,5 mio. kr.

2.9 Øvrige forudsætninger og hensigtserklæringer

Aktivitetsudvikling

Med baggrund i forudsætningerne i økonomiaftalen forudsættes der en aktivitetsstigning i 2016 på 2 pct. for sygehusområdet.

Arbejds miljøindsats

Et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø er en væsentlig ressource for, at kerneopgaverne i Region Nordjylland løses på et højt fagligt niveau. En forebyggende indsats er de senere år blevet særlig vigtig, når det handler om psykisk arbejdsmiljø. Forligspartierne ønsker, at der ydes en særlig og målrettet indsats, der hvor der opleves konkrete arbejdsmiljøproblemstillinger.

Særligt i forbindelse med den nødvendige omstilling og personalereduktioner er det afgørende, at medarbejdersiden inddrages mest muligt, og at samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere sker i overensstemmelse med regionens ITOP-værdier – indflydelse, tillid, ordentlighed og professionalisme.

Det arbejdsmiljøstrategiske mål 2018: "Nedbringelse af det arbejdsrelaterede sygefravær" er regionens styringsredskab. Det gode arbejdsmiljø måles igennem fem fokusområder, Arbejdstilsynets afgørelser, APV, sygefravær, Tilfredshed 2016 og arbejdsulykker.

I 2016 er det målet:

- At indsatsen for at reducere sygefraværet med 1 dag i forhold til 2014 fastholdes.
- At resultatet af Tilfredshed 2016 er højt og som minimum på niveau med 2013, samt at Region Nordjylland scorer højest blandt de 5 regioner
- At arbejdsulykker med fravær og fravær pr. ulykke reduceres med 10 pct.

Refinansiering af afdrag

Region Nordjylland ansøger Social- og Indenrigsministeriet om refinansiering (nyt lånoptag) af afdrag på 97,7 mio. kr. 2016, jf. den afsatte pulje i økonomiaftalen.

Konkurrenceudsættelse

Konkurrenceudsættelse er et væsentligt redskab i at sikre en effektiv ressourceudnyttelse, og dermed få "mest mulig sundhed for pengene". En stor del af Regionens opgaver er allerede i dag konkurrenceudsat, men der skal fortsat være fokus på mulige potentialer, fx indenfor de administrative funktioner og i forhold til driften af regionens ejendomme.

Der vil fremadrettet være en årlig statusdrøftelse i Forretningsudvalget.

Interne vikarkorps

Som følge af de rekrutteringsmæssige udfordringer har Region Nordjylland et relativt højt vikarforbrug. Forligspartierne anerkender, at brugen af vikarer kan være nødvendig, men henstiller samtidig, at der så vidt muligt anvendes interne vikarkorps - til

gavn for såvel økonomi som kvalitet. Det indebærer også, at der i højere grad bør arbejdes med mulighederne for udveksling af vikarer på tværs af sygehusene.

3. Specialesektoren

Region Nordjyllands Specialesektor driver Regionens tilbud på social- og specialundervisningsområdet. Specialesektoren har ansvaret for at drive og udvikle en række tilbud på de to områder for mennesker som på grund af komplicerede problemstillinger, har behov for et særligt specialiseret tilbud.

Region Nordjylland skal fortsat være en kompetent og attraktiv leverandør til kommunerne på social- og specialundervisningsområdet. Eftersom kommunerne er under et stort økonomisk pres, må det forventes, at forventningerne til Specialesektorens tilbud om omkostningseffektivitet, kvalitet og fleksibilitet vil øges. Specialesektoren skal via løbende forbedringer, tydelig sammenhæng mellem pris og indsats og yderligere takstdifferentiering være i stand til at møde disse forventninger.

Alle Specialesektorens tilbud er blevet re-godkendt af Socialtilsyn Nord, hvilket er et udtryk for, at den faglige kvalitet er i orden, og at der på det enkelte tilbud er god sammenhæng mellem budgettet og målgruppens behov. Denne positive bedømmelse fra den eksterne tilsynsmyndighed skal fastholdes i 2016. Kvaliteten skal være i orden, og indsatsen i forhold til den enkelte borger skal gøre en positiv forskel. Derfor skal sektorens arbejde med resultat- og effektdokumentation videreføres, og der skal være fokus på brugernes tilfredshed.

Endelig skal arbejdet med at skabe tidssvarende fysiske rammer på Specialesektorens tilbud videreføres i overensstemmelse med de planer, der allerede er lagt. Gode fysiske rammer og anvendelse af relevante teknologiske løsninger skal medvirke til at sikre gode udviklingsmuligheder for borgerne og et godt arbejdsmiljø for medarbejderne.

4. Regional udvikling

Regionsrådet har i august 2015 vedtaget den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi, som for de nærmeste år sætter retning for udvikling af landsdelen. Forligsparterne ønsker, at visionen i den nye strategi skal bruges til at skabe vækst, balance og sammenhæng i hele Nordjylland inden for rammerne af et stramt budget. Den samlede ramme til området udgør 321 mio. kr. i 2016.

De konkrete prioriteringer fremgår af bilagsmaterialet. I det følgende knyttes der bemærkninger til centrale dele af prioriteringerne.

Kollektiv trafik

En velfungerende kollektiv trafik er helt centralt for at bringe pendlere til og fra arbejde og unge til og fra uddannelse. Derfor planlægger Regionsrådet dels en udbygning af det regionale togsystem ved overtagelse af kørsel fra DSB, og dels en fastholdelse af den regionale buskørsel på et uændret højt niveau i 2016.

I 2016 øger Regionsrådet bevillingen til NT med 2,1 mio. kr., for at kompensere for faldende passagerindtægter og sikre opretholdelse af samme høje aktivitetsniveau som i 2015. Heraf finansieres 1,5 mio. kr. ved træk på formuen i Nordjyske Jernbaner.

Men den regionale kollektive trafik er under pres på grund af vigende passagerindtægter. Udsigterne for 2017 er et større underskud end i 2016, og forligspartierne vil derfor følge udviklingen nøje, herunder overveje mulige besparelser. Forligspartierne tilkendegiver dog allerede nu, at gratis-kørslen på Mors og Læsø opsiges fra og med 2017.

Erhvervsudvikling

Vækstforum

Regionsrådet og Vækstforum har i forbindelse med forberedelsen af den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi sammen defineret de væsentligste indsatsområder for vækst og beskæftigelse. Det samlede statslige bloktilskud til Regional Udvikling reduceres dog med 4,4 mio. kr., og derfor reduceres budgettet for de regionale udviklingsmidler med 3 mio. kr. i 2016. Reduktionen vil ikke påvirke allerede planlagte disponeringer i Vækstforum i 2016, men reducerer puljen af endnu ikke disponerede midler.

Business Region North Denmark

Region Nordjylland etablerede i 2014 et forstærket samarbejde med de nordjyske kommuner: Business Region North Denmark (BRN). I 2016 øges bidraget med 0,6 mio. kr. til at forstærke analysesamarbejdet og BRNs sekretariatsbetjening. Regionens samlede bidrag udgør herefter 3,5 mio. kr.

Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling Nordjylland (NBE)

Formålet med netværket er at bistå nordjyske virksomheder og offentlige myndigheder med grøn omstilling. Et medlemskab af netværket i 2016 koster 0,150 mio. kr. Samtidig får regionen to pladser i bestyrelsen.

Uddannelse og kultur

På uddannelsesområdet vil regionsrådet prioritere attraktive erhvervsuddannelser med høj kvalitet, der kan sikre Nordjylland flere dygtige faglærte – også for fremtiden. Der vil i forlængelse heraf være et særligt fokus på tilstrækkeligt med praktikpladser til de unge.

Henset til reduktionen i den samlede ramme til regional udvikling reduceres budgettet til uddannelsesområdet med 1 mio. kr. i 2016. Men det er forventningen, at der også fremover kan fastholdes et tilstrækkeligt aktivitetsniveau med baggrund i mulighederne for finansiering fra EUs Socialfond.

På kulturområdet finansierer Regionsrådet nye kulturelle tiltag og aktiviteter, der bidrager til at stimulere det kulturelle miljø i hele Nordjylland. Budgettet nedjusteres dog med 0,4 mio. kr. i 2016. Dette vil ikke berøre regionsrådets medfinansiering af kulturmødet på Mors, der også i 2015 høstede ros og anerkendelse med et stigende deltagerantal. Der vil dog være behov for at finde en fremtidig mere bæredygtig organiseringsform samt øge de alternative finansieringskilder for kulturmødet. Men forligspartierne anerkender, at omlægning af kulturmødet tager tid, og Regionen er derfor fortsat i 2016 indstillet på at bidrage med samme beløb som i 2015 (0,5 mio. kr.).

Miljø

Regionens indsats på miljøområdet er højt prioriteret, og Regionsrådet anerkender vigtigheden af myndighedsopgaverne for både jordforurenings- og råstofområdet.

Råstoffer

I 2014 overtog regionerne ansvaret for at meddele tilladelser til råstofudvinding. Ved overtagelse af opgaven blev der overført økonomiske ressourcer fra kommunerne til regionerne. Men ikke tilstrækkeligt i forhold til at Region Nordjylland har et relativt stort antal råstofgrave set i forhold til regionens størrelse. Med henblik på at rette op på mangel på ressourcer styrkes råstofområdet med 0,6 mio. kr.

Jordforurening

På jordforureningsområdet fastholdes aktivitetsniveauet fra 2015. Ved hjemtagning af konsulent-opgaver omkring kortlægning og undersøgelser effektiviseres indsatsen på jordforureningsområdet, og selv om dette kræver administrative nyansættelser spares der 0,9 mio. kr. ved et uændret aktivitets-niveau.

Administration

I forlængelse af regionens strategi for "Fokus og Fornyelse" vil regional udvikling, i lighed med den øvrige administration, effektivisere sin opgavevaretagelse. Herved spares der 1,1 mio. kr. i 2016.

5. Anlæg

Rammen til anlægsaktiviteter på Sundhedsområdet i 2016 udgør 238 mio. kr. – heraf vedrører 40 mio. kr. SATS-puljeaktiviteter på psykiatri-området.

Generelt gælder det, at Region Nordjylland har et væsentligt investeringsbehov over de kommende år. Investeringerne skal sikre løbende vedligehold og modernisering af bygningsmassen samt tilpasning af sygehusstrukturen i overensstemmelse med den vedtagne sygehusplan.

Den investeringsramme, der er vedtaget i aftalen om regeringen og Danske Regioner gør prioriteringen meget vanskelig. Det er nødvendigt at udskyde vigtige og højt prioriterede byggerier som kvinde-barn hus, udbygning af acceleratorer til onkologibehandling og cytostatikaproduktion.

De nuværende sygehusmatrikler i Aalborg skal fortsat være i drift i en årrække, og det kræver, at der afsættes midler til nødvendige ombygninger og vedligehold med henblik på at opretholde en stabil driftssituation frem til udflytningen. Omvendt skal det samtidig sikres at ombygninger og vedligehold i de nuværende matrikler skal afpasses efter, at bygningerne skal fraflyttes, når det nye Universitetshospital i Aalborg Øst står klar.

Udgifterne til anlæg af Nyt Aalborg Universitetshospital (kvalitetsfondsprojektet) er budgetteret i overensstemmelse med forudsætningerne i økonomiaftalen – svarende til 340 mio. kr. i 2016.

Forligspartierne har prioriteret påbegyndelsen af udbygning af psykiatrien i tilknytning til det nye universitetshospital. I 2016 er afsat 12,9 mio.kr.

Der afsættes 3,0 mio.kr. til renovering af ambulatoriefunktion og opvågning i Farsø, som kan understøtte den ortopædkirurgiske operationskapacitet.

På Sygehus Vendsyssel prioriteres renoveringen af sengebygning 40 (Højhuset). Den stramme anlægsramme nødvendiggør, at igangsættelsen af byggeriet til nyt kvinde-barn hus på Sygehus Vendsyssel må udskydes til 2017.

På Sygehus Thy-Mors prioriteres renoveringen af de medicinske sengeafsnit, ligesom der afsættes 5 mio.kr. til renoveringsplan.

Der afsættes 1,5 mio.kr. til ombygning af Sygehus Thy-Mors' "Højtoftecenter" til psykiatrisk sengeafsnit med henblik på at samle funktionen i regionens bygninger og dermed spare eksternt husleje.

I 2016 ombygges sygehusapoteket i henhold til nyeste sikkerhedsregler ift. hygiejne for i alt 20,3 mio.kr.

Med henblik på at sikre forsyningssikkerhed på IT-området afsættes 13,1 mio.kr. i 2016.

Nyt neurorehabiliteringscenter udskydes jf. sygehusplanen til næste planperiode (2021).

Forligspartierne noterer sig, at Social- og Indenrigsministeriet har givet afslag på en udvidelse af regionens anlægsramme til anlæg af et nyt hospice i Aalborg til erstatning for Kamillianergården. Derfor er det for nuværende ikke muligt at bygge et nyt hospice, og derfor fortsættes den oprindeligt planlagte udvidelse af 3 pladser på Kamillianergården.

I forhold til speciaalsektoren er forligspartierne enige om at fastholde målsætningen om gode og tidssvarende fysiske rammer, der understøtter den faglige indsats. Derfor arbejdes der i 2016 videre med de projekter, der er indarbejdet i investeringsoversigten vedrørende Sødisebakke, Specialbørnehjemmene, Visborggaard, Kærvang, Ny socialpsykiatrisk boform i Aars, Socialpsykiatrisk boform Brovst samt Center for Døvblindhed og Høretab. Det samlede anlægsniveau for speciaalsektoren i 2016 forventes at udgøre ca. 128 mio. kr.

Bilag 1: Prioritering på Sundhedsområdets drift

SUNDHED - OVERBLIK		Budget 2016 (mio. kr.)
A: 2.10 Ubalancer af "uomgængelig" vækst 2016 (tekniske brikker)		
2.10.2 Tilskudsmedicin (ubalance)		81,0
2.10.2 Tilskudsmedicin (vækst)		12,0
2.10.1 Sygehusmedicin (ubalance)		40,0
2.10.1 Sygehusmedicin (vækst)		51,6
2.10.4 Patientskadeerstatninger og ombud (ubalance)		26,0
2.10.4 Patienterstatninger og ombud (vækst)		4,0
2.10.6 Patienter i eget hjem (ubalance)		10,0
2.10.6 Patienter i eget hjem (vækst)		5,5
2.10.3 Primær Sundhed (vækst)		10,0
2.10.7 Tjenestemandspensioner		7,3
2.10.9 Bortfald af præmie- og bonusordning		2,0
2.10.11 Øvrig opdrift (Statens ark., Køl IT, Med.bib., PBE, E-læring)		6,4
2.10.10 Bortfald af finansiering - satspuljen 2012-2015		1,4
2.10.8 Kliniske professorater (helårsvirkning)		3,4
Total		260,6
B: Indsatskatalog 2016 (afgrænset til udelukkende nye initiativer)		
2.2 Rette udretning og behandling til rette tid		
2.2.1 Øget pres på kræftområdet		28,0
2.2.2 Udredningsret og behandlingsgaranti		20,0
2.2.3 Udrednings- og behandlingsret i Psykiatrien		6,4
2.2.6 Bedre kvalitet og service i skademodtagelsen		3,7
2.2.7 Opfølgning på omlægning på apopleksiområdet		4,0
2.2.8 Finansiering af akutlægebil - Ekstern finansiering forudsat		0,0
2.2.9 Flere og bedre kompetencer		4,5
Total		66,6
2.3 Forskning og udvikling		
2.3.1 Spydspidsfunktioner og højt prioriterede kliniske funktioner		10,0
2.3.2 Plan for professorater		2,0
2.3.3 Sundhedsvidenskabelige Forskningsfond		0,5
Total		12,5
2.4 Den kliniske IT-arbejdsplads		
2.4.1 Basis IT-drift		
2.4.2 IT-projektportefølje		
Total		28,5
2.5 Sygehus- og specialeplanlægning		
2.5.1 Øget dimensionering i lægelig videreuddannelse		6,7
Total		6,7
2.6 Patientsikkerhed		
2.6.1 Insulinpumper og glukosesensorer		3,7
2.6.2 Monitorering af sygehuserhvervede infektioner		3,5
2.6.3 Prøver fra Almen Praksis til Klinisk Mikrobiologi		2,3
2.6.4 Fælles Medicinkort		0,9
Total		10,4
2.7 Det hele sundhedsvæsen		
2.7.1 Praktiserende øjenlæger i Vendsyssel		4,9
2.7.2 Udviklingsprojekt med Thisted og Morsø kommuner		0,3
Total		5,2

SUNDHED - OVERBLIK		Budget 2016 (mio. kr.)
2.8 Lighed i sundhed		
2.8.1 Øget anvendelse af telepsykiatri		4,0
Total		4,0
2.9 Patient- og pårørendeinddragelse		
2.9.1 Patientstyret behandling med blodfortyndende medicin		3,2
2.9.3 Skriftlig og digital patientinformation		0,0
Total		3,2
Yderligere bindinger fra "Sundhedsstrategien" mv.		
Aktiv patientstøtte (Fælles finansiering af nationalt projekt forventes)		5,0
Forpligtende kronikerplaner (Forudsat, at indsatsen finder sted i almen praksis)		5,3
Lungesatsning (Tidlig opsporing, diagnostik og udredning i almen praksis)		1,7
Udgående ekspertteams (Fælles finansiering af national indsats forventes)		1,0
Kvalitetspulje (Finansiering af forsøg med nye afregningsformer - lokalt og fælles)		5,0
Nationalt ledelsesprogram (Fælles finansiering af koordineret indsats forudsat)		1,0
Sundhedstjek (Regeringen har tilbagerullet= 0 kr. tilført i bloktilskud)		
Øget kapacitet til fødeafdelinger (Regeringen har tilbagerullet= 0 kr. tilført i bloktilskud)		
FL2015: Medicinske og geriatriske afdelinger (10 mio. kr. tilført i bloktilskud)		
Total		19,0
Yderligere ønsker til udvidelser		
Børne og ungepsykiatri - udredning og behandling		2,0
Thy-Mors - balancetilskud og ny profil		10,0
Total		12,0
C: Den totale finansieringsudfordring:		428,7
D: Råderum Budget 2016, jf. Økonomiaftalen		-124,0
E: Samlet finansieringsbehov		304,7
F: Reduktionsforslag		
2 Sundhedsområdet ekskl. sygehuse og psykiatri		
Strukturplan (Allerede besluttet)		-30,0
2.1 Reduktion af spild: "Indkøbsaftaler"		-17,7
2.2 Reduktion af spild: "Sygehusmedicin"		-11,6
2.3 Reduktion af spild: "Tilskudsmedicin"		-8,2
2.4 Reduktion af spild: "Kørselstakster"		-2,5
2.5 Reduktion af spild: "Befordringsregler"		-0,7
2.6 Fokus og fornyelse (Regionshusets andel, de resterende 7 mio. kr. vedrører sygehuse)		-15,0
2.7 Personalegoder		-3,0
2.8 Specialtilrettelagte forløb		-1,0
7.1 Nedlæggelse af infusionsvæske-produktion		-1,0
8.1 1-1-2 akuthjælpeordninger		-1,0
8.2 Bortfald af udgifter til AmPhi		-1,9
9.1 Forskningsenheden		-1,0
9.3 Ordination af ernæringspræparater		-0,8
10.1 Ikke-driftskritiske systemer mm.		-2,4
Total		-97,8
Rammereduktioner		-206,9
F: Reduktioner i alt		-304,7
G: Balance		0,0

Bilag 2: Prioritering Regional udvikling

REGIONAL UDVIKLING - OVERBLIK		Budget 2016 (mio. kr.)
A:	Udvidelser	
	Øget tilskud til NT	2,10
	Jordforurening: Underfinansiering vedr. tilladelser til råstofudvinding	0,60
	Netværk for Bæredygtig erhvervsudvikling Nordjylland	0,15
	Business Region North Denmark	0,60
	Total	3,45
B:	Råderum Budget 2016, jf. Økonomaftalen (negativt)	4,40
C:	Samlet finansieringsbehov (A+B)	7,85
D:	Reduktioner	
	Træk på formue ved Nordjyske Jernbaner	-1,50
	Vækstforum	-3,00
	Uddannelse	-1,00
	Kultur	-0,40
	Hjemtagning af jordforureningsopgaver	-0,90
	Administration (Fokus og Fornyelse)	-1,05
	Total	-7,85
E:	Balance (C+D)	0,00

Bilag 3: Investeringsoversigt

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2016 til 2031									
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Aalborg Universitetshospital									
Ombygning Medicinerhus						45.000	25.000		
Ambulatorier, Farsø	3.000								
Ombygning af røntgenstue 8, Syd	4.100								
Renovering af elevatorer	2.800								
Øvrigt									
Forundersøgelser (Projektafdelingen)	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
I alt	11.400	1.500	1.500	1.500	1.500	46.500	26.500	1.500	1.500
Øst-matriklen									
Arealherværelse	8.400								
Udvidet Serviceby	25.000	50.000	65.000	38.900					
Psykiatri - etape 1		2.000	55.000	55.000	59.500				
Satspuljemidler (83 mio. kr.)	12.900	66.900							
Psykiatri - etape 2						3.500	46.000	111.451	111.000
Infrastrukturromkostninger ved regional finansierede projekter	3.000	10.000	7.500	7.500	11.300				
Supplerende infrastruktur (vejtilslutninger og letbane)	5.000	5.000	5.000						
Onkologi, incl. én acceletator			5.000	30.000	35.000	32.500			
Onkologi, ekstra accelerator							17.700	9.800	
Fælles forhal med SUND (AAU)			2.000	12.000	6.000				
Næste etape									
Udflytning af Medicinerhus									10.000
Udflytning af Onkologi									2.700
I alt	54.300	133.900	139.500	143.400	111.800	36.000	63.700	121.251	123.700
Sygehus Vendsyssel									
Kvinde-barn hus		42.500	35.750	33.250	19.200				
Behandlingsbygning					36.500	65.400	58.600	52.400	
Renovering af bygning 40	42.631	42.631							
I alt	42.631	85.131	35.750	33.250	55.700	65.400	58.600	52.400	0
Sygehus Thy/Mors									
Renoveringsplan, Thisted (medicinske senge)	11.356								
Renoveringsplan (nye forslag)	5.000	5.000	5.000						
Ombygning af psykiatrien i Thisted	1.500								
I alt	17.856	5.000	5.000	0	0	0	0	0	0
Brønderslev psykiatriske sygehus									
Indtrængende grundvand	500								
Sanering og gennemgang af bygninger						2.200			
Afvanding og dræning						500	8.500		
I alt	500	0	0	0	0	2.700	8.500	0	0
Sygehusapoteket									
Sikring af egenproduktion (sluser) inkl. LAF-bænke	20.327								
Cytostatikaproduktion					2.000	23.000	21.000		
I alt	20.327	0	0	0	2.000	23.000	21.000	0	0
Øvrigt									
Kontrol af arbejdsklausul i tjenesteydelsesktrakter	300								
Forsyningsikkerhed inkl. køleforsyning i IT-huset på Hadsundvej	13.100								
Strukturplan 1)	2.500								
Elsikkerhed	7.000	2.107							
APV (arbejdsmiljøforbedringer)	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Forundersøgelser (Bygninger og Anlæg)	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
IT-investeringer	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Rensning af hospitalsspildevand	2.000								
Neurorehabilitering (350 mio. kr.)						4.000	86.500	86.500	86.500
Hospice (3 pladser)	3.500								
I alt	63.900	37.607	35.500	35.500	35.500	39.500	122.000	122.000	122.000
Total	210.914	263.138	217.250	213.650	206.500	213.100	300.300	297.151	247.200
Budgetramme 2016 samt forventet ramme for kommende år	198.000	198.000	208.000	208.000	208.000	208.000	208.000	208.000	208.000
Satspulje, Psykiatri	12.900	66.900							
Råderum	-14	1.762	-9.250	-5.650	1.500	-5.100	-92.300	-89.151	-39.200
Projekter der lånefinansieres									
SVE, Renovering af bygning 40 - ESCO	5.000	5.000	5.000						
SVE, Renovering af elevatorer og elevatorovervågningsanlæg				500	6.000	7.000			
Projekter der OPP-finansieres									
Rensningsanlæg (evt. OPP)	500	11.000	14.250	4.250					
Sygehus Vendsyssel, Auditorium/kantine/etabl. af P-Pladser									5.200
Kvalitetsfondsprojekt - Nyt Aalborg Universitetshospital (jf. ØA 2016, 2009)									
	307.500	940.000	980.000	880.000	554.000				

1) 2 op-stuer i Thisted (15,5 mk); fertilitet i Aalborg (5,2 mk); røntgen Hobro (1,2 mk) og tilpasning Frederikshavn (1,5 mk).

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2016 til 2031								Projektsum i alt
1.000 kr.								
2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031		
Aalborg Universitetshospital								
Ombygning Medicinerhus								70.000
Ambulatorier, Farsø								12.100
Ombygning af røntgenstue 8, Syd								7.000
Renovering af elevatorer								
Øvrigt								
Forundersøgelser (Projektafdelingen)								25.000
I alt	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	117.100
Øst-matriklen								
Arealhervelse								39.400
Udvidet Serviceby								186.900
Psykiatri - etape 1								171.500
Satspuljemidler (83 mio. kr.)								83.000
Psykiatri - etape 2								329.500
Infrastrukturomkostninger ved regional finansierede projekter								67.000
Supplerende infrastruktur (vejtilslutninger og letbane)								102.500
Onkologi, incl. én acceletator								27.500
Onkologi, ekstra accelerator								20.000
Fælles forhal med SUND (AAU)								
Næste etape								
Udflytning af Medicinerhus								660.000
Udflytning af Onkologi								600.000
I alt	85.400	147.749	277.000	361.000	279.200	154.500	0	2.302.300
Sygehus Vendsyssel								
Kvinde-barn hus								143.500
Behandlingsbygning								212.900
Renovering af bygning 40								97.662
I alt	0	0	0	0	0	0	0	454.062
Sygehus Thy/Mors								
Renoveringsplan, Thisted (medicinske senge)								21.726
Renoveringsplan (nye forslag)								15.000
Ombygning af psykiatrien i Thisted								
I alt	0	0	0	0	0	0	0	38.226
Brønderslev psykiatriske sygehus								
Indtrængende grundvand								16.000
Sanering og gennemgang af bygninger								2.200
Afvanding og dræning								9.000
I alt	0	0	0	0	0	0	0	27.200
Sygehusapoteket								
Sikring af egenproduktion (sluser) inkl. LAF-bænke								21.327
Cytostatikaproduktion								46.000
I alt	0	0	0	0	0	0	0	67.327
Øvrigt								
Kontrol af arbejdsklausul i tjenesteydelseskontrakter								300
Forsyningsikkerhed inkl. køleforsyning i IT-huset på Hadsundvej								15.300
Strukturplan 1)								23.200
Elsikkerhed								31.738
APV (arbejdsmiljøforbedringer)								59.650
Forundersøgelser (Bygninger og Anlæg)								33.000
IT-investeringer								679.000
Rensning af hospitalsspildevand								2.000
Neurorehabilitering (350 mio. kr.)								350.000
Hospice (3 pladser)								
I alt	122.000	35.500	35.500	35.500	35.500	35.500	35.500	1.197.688
Total								
Budgetramme 2016 samt forventet ramme for kommende år	208.000	208.000	208.000	208.000	208.000	208.000	208.000	3.925.995
Satspulje, Psykiatri								83.000
Råderum	-900	23.251	-106.000	-190.000	-108.200	16.500	171.000	-431.752
Projekter der lånefinansieres								
SVE, Renovering af bygning 40 - ESCO								15.000
SVE, Renovering af elevatorer og elevatorovervågningsanlæg								13.500
Projekter der OPP-finansieres								
Rensningsanlæg (evt. OPP)								30.000
Sygehus Vendsyssel, Auditorium/kantine/etabl. af P-Pladser								97.401
Kvalitetsfundsprojekt - Nyt Aalborg Universitetshospital (jf. ØA 2016, 2009)								4.100.000

Investeringsoversigt for Specialektoren 2016 til 2019	Tidligere forventet afholdt					Projektsum i alt	Bemærkninger
		2016	2017	2018	2019		
<i>1.000 kr.</i>							
Sødisbakke i Mariager - etape III	10.160	15.935				26.095	Renovering af Skovbo og Fuglebo
Sødisbakke i Mariager - etape IV	3.556	1.347				4.903	Renovering af dagtilbud
Nyt Specialbørnehjem Nord		650	15.240	18.288	7.112	41.290	16 pladser i Nybyggeri og køb af grund
Visborggaard	4.064	60.960	8.128			73.152	30 torumsboliger og 10 et rumsboliger, erstatningsbyggeri (incl. grundkøb)
Kærvang, Nykøbing Mors	5.080	15.240	19.298			39.618	Tidssvarende boliger
Socialpsykiatri, Aars	1.016	9.144	20.320	37.592	6.096	74.168	30 torumsboliger og 10 et rumsboliger, erstatningsbyggeri (incl. grundkøb)
Boform Brovst	2.032	12.192	12.192			26.416	24 pladser i renovering og nybyggeri samt grundkøb
CDH - Aalborg (døvblinde)	508	4.572				5.080	Udvidelse og beskæftigelsestilbud
Fælles pulje		5.080	5.080	5.080	5.080		Til ekstraordinær vedligehold, arbejdsmiljø med anlægs karakter
Anlægsramme		125.120	80.258	60.960	18.288		
Investeringsramme til øvrige driftsmidler		2.524	2.524	2.524	2.524		Til genanskaffelse af busser, biler og it mv.
I alt anlægs- og investeringsramme		127.644	82.782	63.484	20.812		